

เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง?

How can births ensure Thailand's security?

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปราโมทย์ ประสาทกุล

Professor Emeritus Pramote Prasartkul

ปาฐกถาำในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 “ประชากรและสังคม 2557”
1 กรกฎาคม 2557 โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

Keynote Lecture at the 10th National Academic Conference on “Population and Society, 2014”
1 July 2014 Asia Hotel, Bangkok

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หมายเลขสิ่งพิมพ์ 435

Institute for Population and Social Research, Mahidol University Publication No. 435

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ประชากรและสังคม”

- ครั้งที่ 1 1 ก.ค. 2548 ประชากรและสังคม 2548 ประชากรของประเทศไทย ณ พ.ศ. 2548 (Population of Thailand on 2005)
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล และศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล ปาฐกถา นำ เรื่อง "ประชากรของประเทศไทย ณ พ.ศ.2548"
- ครั้งที่ 2 30 มิ.ย. 2549 ประชากรและสังคม 2549 ภาวะการตาย : ภาพสะท้อนความมั่นคงทางประชากร (Mortality: Reflection of Population Security)
ศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ ปาฐกถา นำ เรื่อง "การตายของประชากร: มุมมองทางประชากรศาสตร์"
- ครั้งที่ 3 29 มิ.ย. 2550 ประชากรและสังคม 2550 นคราภิวัตน์ และวิถีชีวิตเมือง (Urbanization and Urbanism)
รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ปาฐกถา นำ เรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับนคราภิวัตน์ และวิถีชีวิตเมือง"
- ครั้งที่ 4 1 ก.ค. 2551 ประชากรและสังคม 2551 มิติ “เพศ” ในประชากรและสังคม (Sexuality in Population and Social Studies)
รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ ปาฐกถา นำ เรื่อง " มิติ ‘เพศ’ ในประชากรและสังคม"
- ครั้งที่ 5 1 ก.ค. 2552 ประชากรและสังคม 2552 ครอบครัวไทยในสถานการณ์เปลี่ยนผ่านทางสังคมและประชากร (Thai Family in the Social and Demographic Transition)
ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ปาฐกถา นำ เรื่อง " 'ครอบครัวไทย' ในสถานการณ์เปลี่ยนผ่านทางสังคมและประชากร"
- ครั้งที่ 6 1 ก.ค. 2553 ประชากรและสังคม 2553 คุณค่าผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย (Value of the Elderly from the Eyes of Thai Society)
ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล ปาฐกถา นำ เรื่อง "คำนิยาม 'ผู้สูงอายุ' ใหม่: ข้อเสนอจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม"
- ครั้งที่ 7 1 ก.ค. 2554 ประชากรและสังคม 2554 จุดเปลี่ยนประชากร: จุดเปลี่ยนสังคมไทย (Thailand's Population in Transtion: A Turning Point for Thai Society)
รองศาสตราจารย์ ดร.ชันธุทัย กาญจนะจิตร ปาฐกถา นำ เรื่อง "จุดเปลี่ยนประชากร: จุดเปลี่ยนสังคมไทย"
- ครั้งที่ 8 2 ก.ค. 2555 ประชากรและสังคม 2555 ประชากรชายขอบและความเป็นธรรมในสังคม (Mariginalised Population and Social Justice in Thai Society)
ศาสตราจารย์ธีรยุทธ บุญมี ปาฐกถา นำ เรื่อง "ประชากรชายขอบและความไม่เป็นธรรมในสังคม"
- ครั้งที่ 9 1 ก.ค. 2556 ประชากรและสังคม 2556 ประชากรและสังคมในอาเซียน: ความท้าทายและโอกาส (Population and Society in ASEAN: Challenges and Opportunities)
ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ปาฐกถา นำ เรื่อง "มิติท้าทายและโอกาสของประชาคมอาเซียน"
- ครั้งที่ 10 1 ก.ค. 2557 ประชากรและสังคม 2557 การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม (Births and Security in Population and Society)
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล ปาฐกถา นำ เรื่อง "เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง"

เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง

How can births ensure Thailand's security?

เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. ปราโมทย์ ประสาทกุล

การประชุมวิชาการประชากรและสังคม ครั้งที่ 10

โรงแรมเอเชีย ราชเทวี

1 กรกฎาคม 2557

President of Mahidol University, Participants at the 10th Population and Society Conference:

I have been invited by the organizers to be the keynote speaker at this annual conference and address the assigned topic: ***“How can births ensure Thailand’s security?”*** This is an exceptionally broad topic which covers the economy, politics, the society and culture. It is also hard to see how childbirth is related to national security.

In my capacity as a self-proclaimed demographer who understands population dynamics, fertility, mortality and migration throughout my professional life, I will limit my comments today to the topic of population, and address the question: ***“What is an appropriate fertility level for Thailand?”***

เรียน ท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้เข้าร่วมประชุมประชากร
และสังคม ครั้งที่ 10 ทุกท่าน

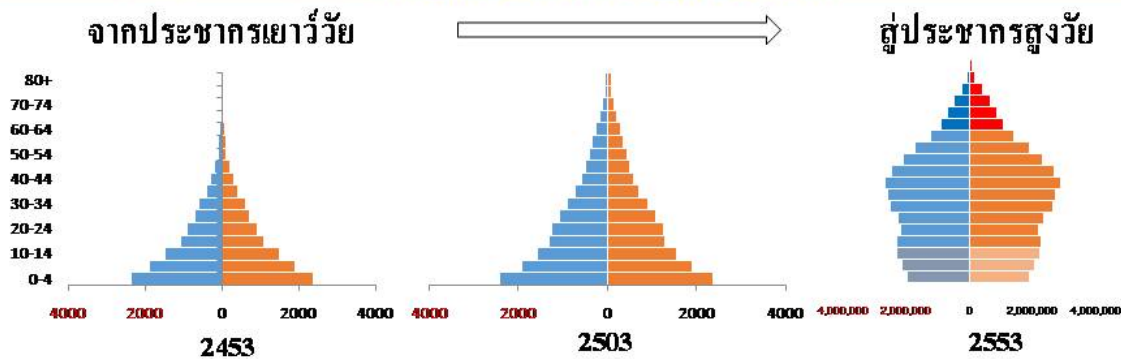
ผมได้รับมอบหมายจากเพื่อนร่วมงานที่สถาบันฯ ให้เป็นผู้แสดง
ปาฐกถา นำ ในการประชุมประจำปีนี้ หัวข้อที่คณะกรรมการจัดการ
ประชุมฯ ได้กำหนดให้ผมพูดคือ **"เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง"**
ฟังดูแล้วออกจะกินความกว้างขวางมาก โดยเฉพาะวลีหลังที่เกี่ยวกับความ
มั่นคงของประเทศ ดูเหมือนจะเกี่ยวข้องกับทั้งเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง
สังคม และวัฒนธรรม และยากที่จะนึกไปถึงว่าการเกิดจะเกี่ยวข้องกับ
ความมั่นคงของประเทศได้อย่างไร

ในฐานะที่ผมเรียกตัวเองว่าเป็นนักประชากรศาสตร์ คลุกคลีอยู่กับ
เรื่องการเปลี่ยนแปลงประชากร การเกิด ตาย ย้ายถิ่น มาตลอดชีวิตการ
ทำงาน ผมจึงขอเน้นเรื่องที่ผมจะพูดในวันนี้ไปที่เรื่องประชากร นั่นคือ
เน้นไปที่คำถามว่า **"ประชากรไทยควรมีการเกิดเป็นอย่างไร"** จึงน่าจะ
นำไปสู่ความมั่นคงในด้านต่างๆ ของประเทศ

- สมัยสุโขทัย 1 ล้าน
- ปลายสมัยอยุธยา ต้นรัตนโกสินทร์ 4 ล้าน
- สมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อร้อยปีก่อน 8 ล้าน
- ต้นรัชกาลที่ 9 (พ.ศ. 2489) 18 ล้าน
- ปัจจุบัน ปี 2557 65 ล้าน (รวมแรงงานข้ามชาติ 2 ล้าน)

First, I would like to ask you to imagine what it was like here not so long in the past, say, 200 years ago during the Rattanakosin Era. It has been estimated by some foreigners that there were about four million residents of Thailand at that time. By the time of the first national population census under the reign of King Rama V, the resident population had increased to eight million. The most recent census was conducted in 2010 and enumerated a total population of 66 million. Of these it is estimated that 64 million were Thai and non-Thai registered residents while two million were cross-border migrant workers. At present, in 2014, the population is estimated to have reached 67 million.

ก่อนอื่น ผมใคร่ขอให้ท่านผู้เข้าร่วมประชุมย้อนนึกถึงภาพประชากรของประเทศไทยในอดีตสักนิด ย้อนไปไม่ต้องไกล เอาแค่เมื่อสองร้อยกว่าปีก่อน เมื่อสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีบันทึกของชาวต่างชาติประมาณว่า ผู้คนที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยมีอยู่ราว 4 ล้านคน ปลายสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อสยามทำสัมพันธไมตรีประชากรทั่วราชอาณาจักรสำเร็จเป็นครั้งแรก นับคนที่อาศัยอยู่ในสยามได้ 8 ล้านคน สัมพันธไมตรีประชากรครั้งล่าสุด ในปี 2553 นับจำนวนประชากรในประเทศไทยได้ประมาณ 66 ล้านคน เป็นคนไทยและคนต่างด้าวแต่มีชื่อในทะเบียน 64 ล้านคน และแรงงานข้ามชาติอีกประมาณ 2 ล้านคน ในปี 2557 นี้ ประมาณว่ามีประชากรอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด รวมแรงงานข้ามชาติด้วย 67 ล้านคน

	ร้อยละของประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุ		
อายุต่ำกว่า 15 ปี	50	43	20
อายุ 15-59 ปี	47	52	67
อายุ 60 ปีขึ้นไป	3	5	13

The Thai population increased eight-fold over the past 100 years. But what is more striking is how dramatically the age structure of the population has changed during that period. From a “young” population structure, Thailand has become an “older” society. Fifty years ago, approximately 40% of the Thai population was under age 15 years, while less than 5% was age 60 years or older. But now, it can be asserted without a doubt that Thailand is becoming a more elderly society as the proportion of the population under age 15 has decreased by half to 20% while the population age 60 or older has increased distinctly to 16% of the total, or approximately ten million persons.

ในรอบหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา ประชากรในประเทศไทยมีขนาดเพิ่มขึ้นมากกว่า 8 เท่าตัว แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือ โครงสร้างอายุของประชากรได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากที่เราเคยเป็นประชากรเยาว์วัยกลายเป็นประชากรสูงวัย เมื่อ 50 ปีก่อน มีเด็กคิดเป็นประมาณ 40 % และผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีไม่ถึง 5 % ของประชากรทั้งหมด เดียวนี้ เราอมรับอย่างเต็มปากเต็มคำแล้วว่าเราเป็นสังคมสูงวัย มีเด็กอยู่ไม่ถึง 20 % และมีคนอายุ 60 ปีขึ้นไปอยู่มากถึง 16 % หรือคิดเป็นจำนวนประมาณ 10 ล้านคน

สมเด็จพระยาบรมราชานุภาพ
เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย
ทรงกล่าวในพิธีเปิดการประชุม
แพทย์หัวเมือง เมื่อ 2 ตุลาคม 2449

“...เมืองไทยเรามีอาณาเขตกว้างขวาง แต่มีคนน้อย ถ้าจะมีอีกสัก 5 เท่า หรือ 6 เท่า
ของเดี๋ยวนี้ก็จะมามีที่พอกันอยู่ ไม่อึดอัด...”

... ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าจำนวนพลเมืองเป็นสิ่งสำคัญแก่บ้านเมืองมาก จะทำอย่างไร
ให้พลเมืองของเรามีมากขึ้น แม้รัฐบาลจะเนรมิตให้คนมากขึ้นไม่ได้ก็จริงอยู่ แต่
ยังมีทางที่จะทำได้อย่างหนึ่ง คือบำรุงคนที่เกิดมาให้รอดอยู่จนเติบโตให้มาก อย่า
ให้ตายมากนัก...ถ้ารัฐบาลคิดอ่านป้องกันอย่างใดให้คนตายน้อยลงได้ จำนวน
ไพร่บ้านพลเมืองก็ย่อมจะมากขึ้นโดยเร็ว”

Over time, the population policy of Thailand has changed with the changing times

Over 100 years ago, the population policy of “Siam” was rather pro-natalist since the land area seemed expansive and the population was still small in number. Also, historically, “Siam” was tolerant of other nationalities who wanted to live and work in the Kingdom. Current evidence of that multi-national immigration are the diverse ethnic communities of Lao Phuan, Lao Wiang, Lao Song, Ban Khaek, Ban Mon, Ban Yuan, and the ubiquitous ethnic Chinese throughout the country. In addition to encouraging immigration, Thailand policy also contributed to population growth through reducing mortality by effective public health and sanitation programs. It can be observed that, a century ago, when Thailand had only eight million residents, the number of births was over 300,000 each year.

นโยบายประชากรของประเทศไทยได้เปลี่ยนทิศทางไปตามการเปลี่ยนแปลงประชากร ในอดีตเมื่อร้อยกว่าปีก่อน แผ่นดินสยามยังมีพลเมืองไม่มากนัก และยังมีพื้นที่กว้างขวาง นโยบายของสยามประเทศจึงเป็นไปในทิศทางเพิ่มจำนวนพลเมือง ประเทศไทยในอดีตเปิดให้ผู้คนจากดินแดนอื่นเข้ามาทำมาหากินในราชอาณาจักร ความหลากหลายของผู้คนต่างชาติพันธุ์ที่อยู่อาศัยในแผ่นดินนี้เป็นหลักฐานพยานที่ชัดเจน เราเห็นหมู่บ้านลาวพวน ลาวเวียง ลาวโซ่ง บ้านแขก บ้านมอญ บ้านญวน คนจีนที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปตามหัวเมืองต่างๆ นอกจากการนำเข้าผู้คนต่างชาติต่างภาษาแล้ว ประเทศไทยยังมีนโยบายเพิ่มพลเมืองด้วยการลดอัตราตาย ด้วยมาตรการปรับปรุงการสุขาภิบาลและสาธารณสุข ขอตี๋งข้อสังเกตในตอนนี้ว่า เมื่อร้อยปีก่อน ขณะที่ประเทศไทยมีพลเมืองประมาณ 8 ล้านคนนั้น มีเด็กเกิดปีละ 3 แสนกว่าคน

- รัฐบาลจอมพลป. พิบูลสงครามมีนโยบายเร่งเพิ่มประชากร
- 1 กันยายน 2485 คำสั่งตั้งองค์การส่งเสริมการสมรสขึ้นในกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเร่งเพิ่มจำนวนประชากรเพื่อความมั่นคงของชาติ
- 10 มีนาคม 2486 จัดงานวันแม่ ประทศแม่ลูกดกเป็นครั้งแรก แม่เข้าประกวดมีลูกตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปทั้งสิ้น
- พ.ศ. 2499 ประกาศใช้พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้มีบุตรมาก

Thailand had a pro-natalist policy in the past.

Seventy years ago, the government of General Por. Pibulsongkram promoted a policy to speed the growth of the population by promoting marriage and large numbers of children families as a means to increase the size of the population. For example, there was the arrangement of mass weddings and annual “Mother’s Day” awards for women with many children, and welfare subsidies for families with a large number of children.

ประเทศไทยของเราเคยมีนโยบายส่งเสริมการมีลูก

เมื่อ 70 กว่าปีก่อน รัฐบาลสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบาย
เร่งเพิ่มจำนวนประชากรด้วยการส่งเสริมการแต่งงาน ส่งเสริมให้แม่มีลูก
มากเพื่อช่วยประเทศชาติเพิ่มจำนวนประชากร เช่น จัดพิธีสมรสหมู่
เริ่มจัดงานวันแม่ จัดประกวดแม่ลูกดก ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
สงเคราะห์ผู้มีบุตรมาก

นโยบายประชากรของประเทศไทยได้เปลี่ยนเป็นการคุมกำเนิด

Institute for Population and Social Research

ที่มา: ปรานิษฐ์ ประสาทกุล และ ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ “สถานการณ์ประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2548”
ใน กฤตยา ขาววนิชกุล และ ปรานิษฐ์ ประสาทกุล (บรรณาธิการ). ประชากรและสังคม 2548.

Then Thailand's population policy shifted toward contraception.

During 1950's Thailand's death rate was declining, though the birth rate was still high, resulting in a high population growth rate of 3% per year, 50 years ago. During the 20 years from 1963 and 1983, over one million live births were registered with the Ministry of Interior each year. I refer to this Thai 'baby boom' as the 'Million Birth Cohort'. As of this year, the Million Birth Cohort age 31 to 51 years is a 'Population Tsunami' that is approaching the shore and represents an enormous population of elderly persons ten years from now.

แล้วต่อมานโยบายประชากรของประเทศไทยได้เปลี่ยนเป็นการคุมกำเนิด

เมื่อราวถึงพุทธกาลหรือพุทธทศวรรษ 2500 อัตราตายของประชากรไทยได้ลดลง ในขณะที่อัตราเกิดยังสูงอยู่ เป็นผลให้อัตราเพิ่มประชากรเมื่อ 50 กว่าปีก่อนสูงมาก สูงกว่า 3 % ต่อปี

ในช่วง 20 ปีระหว่างปี 2506 - 2526 มีเด็กเกิดในประเทศไทยและจดทะเบียนไว้กับกระทรวงมหาดไทยเกินกว่าล้านคน เด็กเกิดรุ่นนี้เรียกว่าเป็น "เบบี้บูม" ของเมืองไทย ผมเรียกคนรุ่นนี้ว่า "ประชากรรุ่นเกิดล้าน" ปีนี้ ประชากรรุ่นเกิดล้านอายุ 31 ถึง 51 ปี กำลังเป็น "สินามิประชากร" ที่กำลังดาโถมเข้าสู่ฝั่งและจะกลายเป็นมวลมหาประชากรสูงอายุในอีกไม่ถึงสิบปีข้างหน้า

- รัฐบาลสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร ประกาศนโยบายประชากรโดยมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 17 มีนาคม 2513

“รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะสนับสนุนการวางแผนครอบครัว
ด้วยระบบใจสมัครเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับ
อัตราเพิ่มของประชากรสูงมาก ที่จะเป็นอุปสรรคสำคัญ
ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ”

Thailand used to have a problem of too many births.

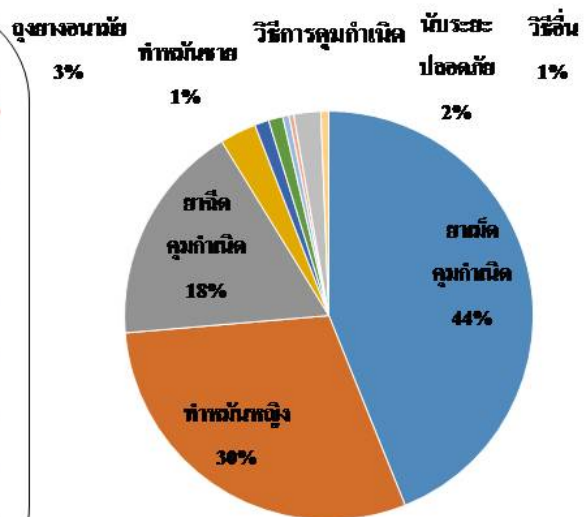
The rapid increase of the population due to the large number of births each year began to represent a problem of too many births for the nation. The conclusion from many conferences during that period was that the large number of births was causing too rapid population growth and presented an obstacle to national development. Eventually, on March 17, 1970, Thailand announced a population policy as per a resolution of the cabinet, of which General Thanom Kittikachorn was the prime minister. In sum, the government adopted a policy to slow the population growth rate by encouraging married couples to practice voluntary family planning. And, as noted earlier, there were many births during that period, more than one million per year. Before the population policy, there were so many births that a record was broken for number of births in one year when there were 1,200,000 births in 1969.

เกิดมากไปเคยเป็นปัญหาประชากรของประเทศไทย

การที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีเด็กเกิดปีละมากๆ การเกิดของประชากรไทยจึงได้กลายเป็นปัญหาขึ้นมา ประเด็นสำคัญที่สรุปได้จากการประชุมทางวิชาการหลายครั้งในช่วงเวลานั้น คือการที่คนไทยมีลูกกันมาก ทำให้ประชากรเพิ่มเร็วเกินไป ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ในที่สุด เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2513 ประเทศไทยจึงประกาศนโยบายประชากรด้วยมติของที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี สรุปความว่า รัฐบาลมีนโยบายชะลออัตราเพิ่มประชากรโดยสนับสนุนให้คู่สมรสมีการวางแผนครอบครัวด้วยระบบสมัครใจ และดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในช่วงเวลานั้น มีเด็กเกิดในประเทศไทยมากจริงๆ เด็กเกิดมากกว่าล้านคนในแต่ละปี ปีก่อนที่จะประกาศนโยบายประชากร มีเด็กเกิดมากทำสถิติจำนวนเกิดสูงสุดเป็นประวัติการณ์ คือเกิดเป็นจำนวนถึงหนึ่งล้านสองแสนคนในปี 2512

ความสำเร็จของโครงการวางแผนครอบครัวของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

Institute for Population and Social Research

แหล่งข้อมูล: รายงานการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

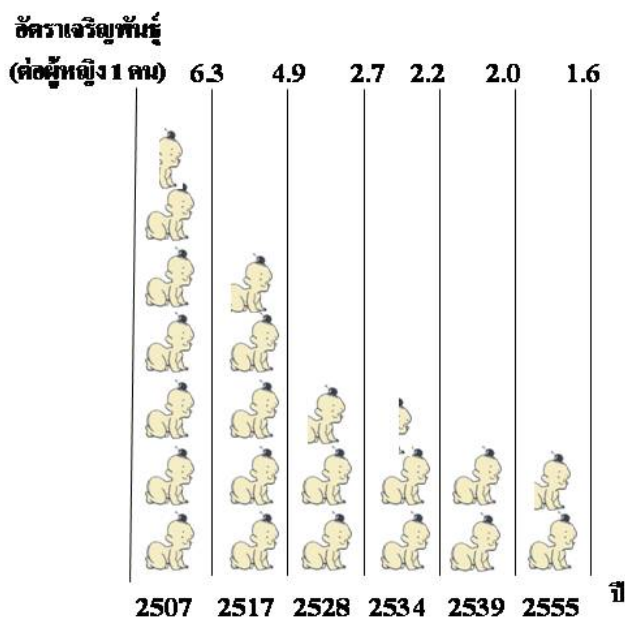
Thailand used family planning as an important measure to slow the population growth rate

A National Family Planning Committee was formed with representation from ministries, bureaus, departments, family planning non-governmental organizations, and academic experts, with the Ministry of Public Health being the coordination focal point. The National Family Planning Program (NFPP) was very successful and became famous around the world. The contraceptive prevalence rate, or the percent of women of reproductive age or their spouses using modern contraception, increased rapidly from a contraceptive prevalence of under 15% before the NFPP to 50% in 6 – 7 years after the launch of the NFPP. At present, the contraceptive prevalence among Thai married couples is very high, that is, not less than 70% of women of childbearing age who are living with their husband, and using at least one modern method of contraception.

ประเทศไทยใช้การวางแผนครอบครัวเป็นมาตรการสำคัญในการชะลอ อัตราเพิ่มประชากร

มีการตั้งคณะกรรมการวางแผนครอบครัวแห่งชาติขึ้นประกอบด้วย
ผู้แทนจากกระทรวงทบวงกรมต่างๆ องค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ
งานวางแผนครอบครัว นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย มีกระทรวง
สาธารณสุขทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการประสานงาน งานของโครงการ
วางแผนครอบครัวแห่งชาติของประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง
จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก อัตราคุมกำเนิด หรือร้อยละของสตรีวัยเจริญ
พันธุ์หรือคู่สมรสที่กำลังใช้วิธีคุมกำเนิดสมัยใหม่ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่าง
รวดเร็ว จากอัตราคุมกำเนิดที่ต่ำกว่า 15 % ก่อนมีโครงการ เพิ่มขึ้นถึง 50
% ในอีกเพียง 6-7 ปี หลังจากเริ่มโครงการฯ ปัจจุบัน อัตราคุมกำเนิดใน
หมู่คู่สมรสชาวไทยอยู่ในระดับที่สูงมาก คือไม่ต่ำกว่า 70 % ของผู้หญิงใน
วัยมีบุตรและยังอยู่กินกับสามีกำลังใช้วิธีคุมกำเนิดสมัยใหม่ชนิดใดชนิด
หนึ่งอยู่

อัตราเจริญพันธุ์รวม (Total fertility rate-TFR) หรือจำนวนบุตรเฉลี่ยต่อสตรีตลอดวัยเจริญพันธุ์
ลดลงจากมากกว่า 5 เหลือเพียง 2 ในปี 2540 และเหลือเพียง 1.6 ในปัจจุบัน

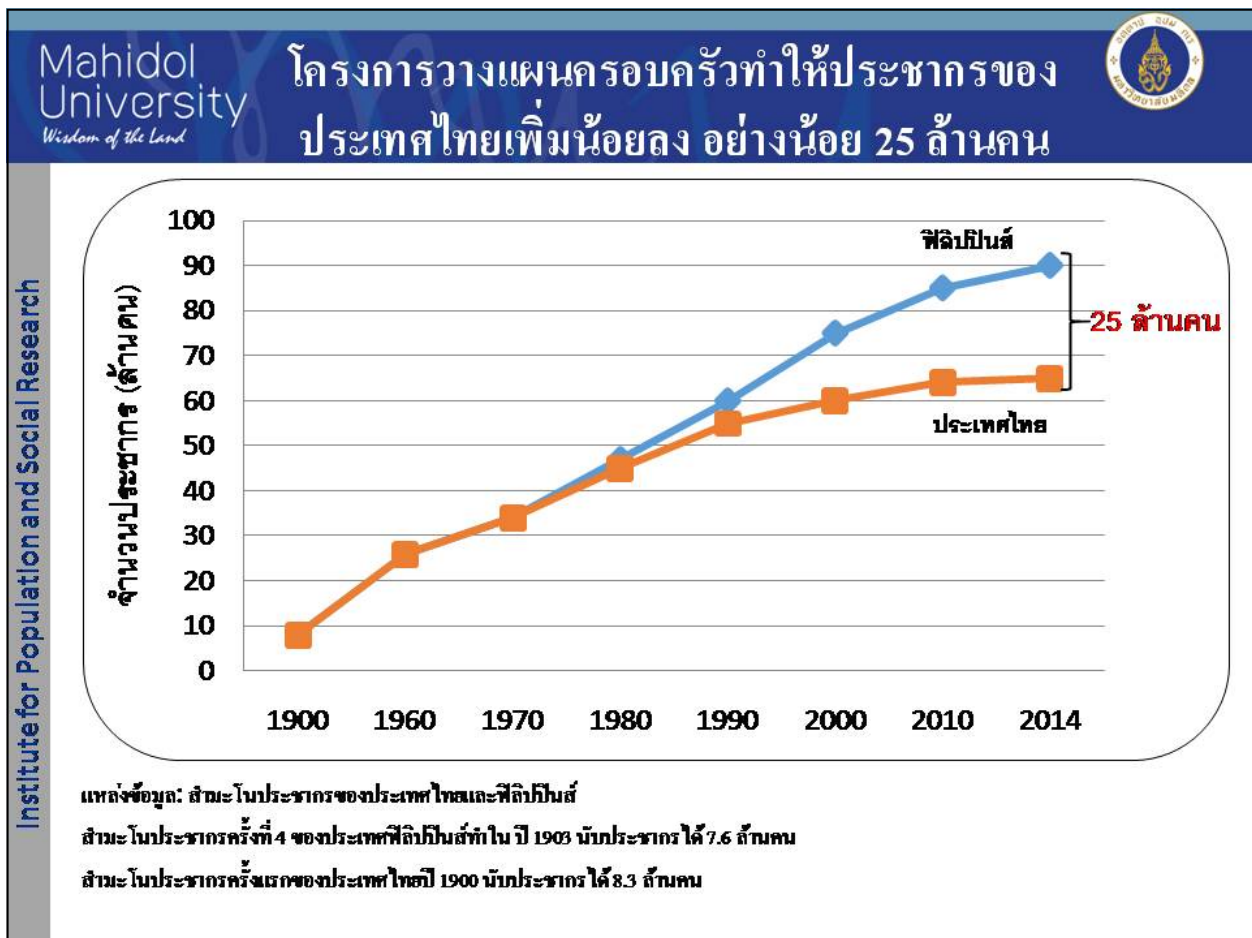
แหล่งข้อมูล: พ.ศ. 2507 2517 2528 และ 2534: รายงาน
การสำรวจการเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทย
พ.ศ. 2539: โครงการสำรวจภาวะสมรสกัน
ในประเทศไทย พ.ศ. 2539
พ.ศ. 2556: ประมาณการโดยสถาบันวิจัย
ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

The National Family Planning Program caused the fertility of Thai women to decline greatly and fast

When considering the level of fertility by the “*total fertility rate*” measure, which means the number of births a woman has over her reproductive life, this rate declined from over five births on average before the NFPP to an average of 2 by 1997, or nearly 20 years ago, and only 1.6 as of today.

โครงการวางแผนครอบครัวแห่งชาติได้ทำให้ภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย
ลดลงอย่างมากและรวดเร็ว

ถ้าวัดภาวะเจริญพันธุ์ด้วยตัวชี้วัดที่เรียกว่า **"อัตราเจริญพันธุ์รวม"**
ซึ่งหมายถึงจำนวนบุตรเฉลี่ยที่สตรีคนหนึ่งจะมีตลอดวัยมีบุตรของตน
อัตรานี้ลดลงจากผู้หญิงคนหนึ่งมีลูกเฉลี่ยมากกว่า 5 คนก่อนมีโครงการฯ
เหลือเพียงเฉลี่ย 2 คนในราวปี 2540 หรือเมื่อเกือบ 20 ปีมาแล้ว และเหลือ
เพียง 1.6 คนในปัจจุบัน

Thailand's National Family Planning Program has prevented approximately 25 million births

I would like to compare the population data for the Philippines with that of Thailand. The reason for choosing the Philippines is that, when I started to work in population, I noticed that this country had a population that was almost a twin of Thailand's. In 1970, we had a population of 35 million, and the Philippines had about the same. When looking back 100 years, the Philippines and Thailand each had about 8 million persons. After launching the NFPP, the Thai population growth rate began to slow down, while the Filipinos did not prefer contraception. At present, the population of the Philippines has increased to 90 million compared to only 65 million in Thailand, and is slowing down, for a difference of 25 million more in the Philippines. I consider this a success of family planning, economic and social development of Thailand. At present, there are more than two million births per year in the Philippines.

โครงการวางแผนครอบครัวของประเทศไทยป้องกันเด็กเกิดได้ประมาณ 25 ล้านราย

ผมขอเอาข้อมูลประชากรของประเทศไทยฟิลิปปินส์มาเปรียบเทียบกับ
ของเรา ที่เลือกประเทศฟิลิปปินส์ เพราะเมื่อผมเริ่มทำงานประชากร ก็เห็น
ว่าประเทศนี้มีขนาดประชากรเหมือนคู่แฝดของประเทศไทย พ.ศ. 2513
เรามีประชากร 35 ล้าน ฟิลิปปินส์ก็มีประมาณนี้ ที่จริงเมื่อดูข้อมูล
ย้อนหลังไปลึกๆ เมื่อร้อยปีก่อน ฟิลิปปินส์กับไทยก็มีประชากรราว
8 ล้านคนพอๆกัน เมื่อเราเริ่มโครงการวางแผนครอบครัวได้สกัด
ประชากรของไทยก็เพิ่มช้าลง ในขณะที่ชาวฟิลิปปินส์ไม่นิยมการ
คุมกำเนิด ปัจจุบัน ฟิลิปปินส์มีประชากรเพิ่มขึ้นไปถึง 90 ล้านคนแล้ว
ขณะที่ไทยมีประชากรเพียง 65 ล้านคนและเพิ่มช้าลงเรื่อยๆ จำนวน
25 ล้านคนที่เขามีมากกว่าเรานั้น ผมนับว่าเป็นผลสำเร็จของงานวางแผน
ครอบครัวและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย
ทุกวันนี้ มีเด็กเกิดในฟิลิปปินส์ปีละสองล้านกว่าคน

	ตัวชี้วัด	เพศ	2513	2533	2553
คนอยู่เป็นโสดมากขึ้น	%โสด อายุ 30-39 ปี	ชาย	7.7	12.8	30.1
		หญิง	6.7	12.1	18.9
คนแต่งงานช้าลง	อายุโสดเฉลี่ยเมื่อแรกสมรส	ชาย	24.7	26.0	28.5
		หญิง	22.0	23.5	24.9
คนมีการศึกษาสูงขึ้น	%อายุ 25-29 ปี จบการศึกษาป.ตรี+	ชาย	0.9	4.8	33.6
		หญิง	0.6	5.0	53.5

แหล่งข้อมูล: คำนวณจากสำมะโนประชากร 2513, 2533 และ 2553

Why has there been a decline in the number of births?

The declining number of births in Thailand is the result of a number of factors. More of the younger cohorts of Thais are single. According to the 2010 census, 30% of males and 19% of females age 30–39 years were single.

The younger cohorts are marrying later. Data from 2010 show that age at first marriage has increased to 29 years for males and 25 years for females. This could be the result of higher status of Thai women, as reflected by educational attainment. Forty years ago, women had lower educational attainment than men, but now they have more. The 2010 census found that, among the population age 25-29 years, 54% of women had bachelor's degrees compared to only 34% of men.

At present, family planning is widely known throughout Thailand, and contraception is considered common knowledge among the general population. There is a wide array of contraceptive options and access to services is not inconvenient.

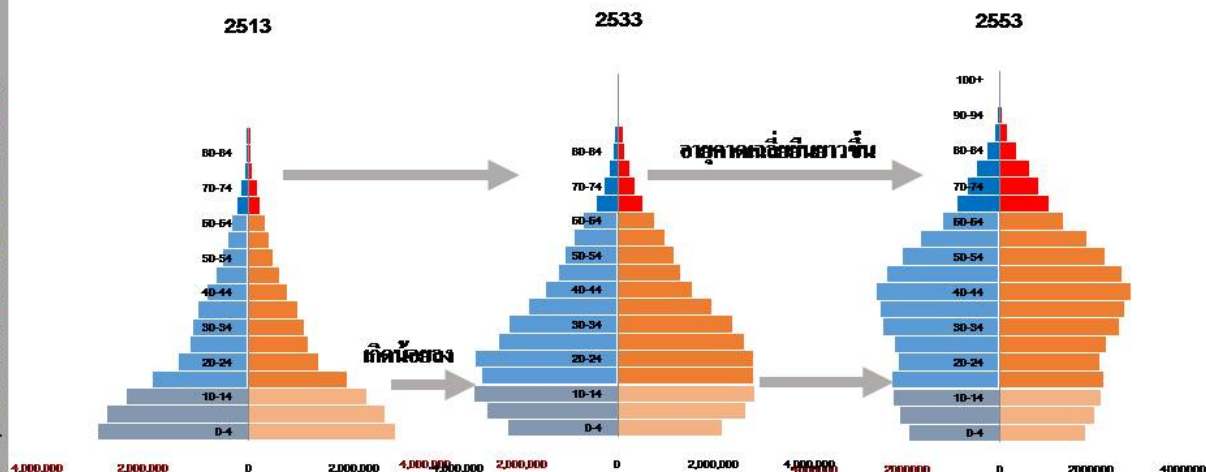
ทำไมเด็กจึงเกิดน้อยลง

การที่เด็กเกิดน้อยลงในประเทศไทยนั้นเป็นผลมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการ

คนรุ่นใหม่อยู่เป็นโสดกันมากขึ้น ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี 2553 แสดงว่าคนไทยอายุ 30-39 ปี ผู้ชายยังเป็นโสด 30% และผู้หญิงโสด 19%

คนรุ่นใหม่แต่งงานช้าลง ข้อมูลสำมะโนปี 2553 แสดงว่าผู้ชายไทยมีอายุแรกสมรสที่ 29 ปี และผู้หญิงที่ 25 ปี และอาจเป็นเพราะผู้หญิงไทยมีสถานภาพที่สูงขึ้น เห็นได้จากระดับการศึกษาของผู้หญิงที่เคยต่ำกว่าของผู้ชายเมื่อ 40 ปีก่อน กลับสูงกว่าการศึกษาของผู้ชายในปัจจุบัน สำมะโนประชากรปี 2553 ในประชากรอายุ 25-29 ปี ผู้หญิงจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปถึง 54% ในขณะที่ผู้ชายอายุ 25-29 ปี จบปริญญาตรีขึ้นไปเพียง 34%

ปัจจุบัน ความคิดเรื่องการวางแผนครอบครัวแพร่หลายแล้วในเมืองไทย การคุมกำเนิดเป็นความรู้ธรรมดาสำหรับคนทั่วไป เครื่องมือคุมกำเนิดชนิดต่างๆหาได้ง่าย บริการวางแผนครอบครัวก็เข้าถึงได้ไม่ยาก

จำนวนเกิดน้อยลงทำให้ส่วนฐานของพีระมิดแคบเข้า
อายุคาดเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ขยายส่วนยอดของพีระมิด

With a declining number of births, the Thai population becomes older

The declining birth rate and increased life expectancy is causing the Thai population to age. The population dimension of an elderly society is actively being discussed these days. The principle cause is the decline in births. The countries that are experiencing aging populations have all experienced declining fertility, such as Japan, Taiwan, South Korea, Singapore, and our ASEAN neighbors.

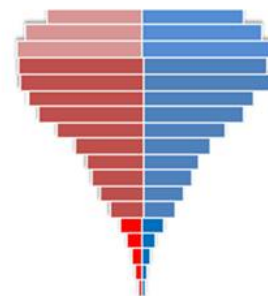
At present about 800,000 births are registered in Thailand each year. In 2013 the number of registered births was 782,129. If we compare the number of births in the past ten years with the number during the “baby boom” years of 1963-1983 during which there were over one million births a year, it can be seen that there has been a big decline in number of births, or about 30% less than 50 years ago. Whether this decline will present problems for Thailand is a topic I would like to turn to next.

เมื่อเด็กเกิดน้อยลง ประชากรไทยก็สูงวัยขึ้น

การที่เด็กเกิดน้อยลง และอายุคาดเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ประชากรไทยมีอายุสูงขึ้น ประเด็นประชากรเรื่องสังคมสูงอายุที่เราพูดถึงกันมากทุกวันนี้ แท้จริงแล้วมีสาเหตุหลักมาจากการที่มีเด็กเกิดน้อยลงนั่นเอง ประเทศอื่นๆที่มีปัญหาเรื่องสังคมสูงอายุก็น่าจะเกี่ยวเนื่องมาจากภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดต่ำลงทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ รวมทั้งสิงคโปร์ เพื่อนบ้านอาเซียนของเรา

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีเด็กเกิดใหม่ที่มาจากทะเบียนปีละประมาณ 8 แสนราย เมื่อปีที่แล้ว ปี 2556 มีเด็กเกิด 782,129 ราย ถ้าเราเอาจำนวนเกิดในช่วงสิบปีที่ผ่านมาไปเปรียบเทียบกับจำนวนเกิดในช่วงเบบี้บูมของไทย คือระหว่างปี 2506-2526 ที่เกิดกันปีละล้านกว่าคนแล้ว ก็ต้องนับว่าเดี๋ยวนี้ประเทศไทยมีเด็กเกิดน้อยลงมาก น้อยลงเกือบ 30% ของจำนวนเกิดเมื่อ 50 ปีก่อน แต่จะน้อยเกินไปจนจะทำให้เกิดปัญหาในอนาคตนั้นเป็นประเด็นที่ผมจะพูดต่อไป

- เด็กเกิดน้อยเกินไปหรือเปล่า?
- จะทำให้ประชากรลดจำนวนลงหรือเปล่า?
- พืชระมิตประชากรจะหวักลับหรือเปล่า?
- โครงสร้างประชากรจะไม่สมดุล จนขาดแคลนแรงงานหรือขาดกำลังคนในวัยทำงานหรือเปล่า?

It is being questioned whether there are too few births these days.

In the past 4 – 5 years a new population issue has arisen. Is the decline in births to fewer than 800,000 births too few? As births decline, will the Thai population decline? Some academics have said that the declining number of births will cause an imbalance in the age structure of the population, resulting in labor shortages and shortage of the working-age population who produce and pay taxes which the government can use to pay welfare for the elderly, whose numbers and proportion are increasing steadily. Some have wondered whether the decline in births could cause Thailand's population pyramid to flip. Regarding, this latter question about the flipping of the pyramid, I would like to say that this is highly unlikely. The point at which Thais would choose not to marry or have children is not possible within the next 2 – 3 hundred years.

มีคำถามว่าทุกวันนี้เรามีเด็กเกิดน้อยเกินไปหรือเปล่า

ในระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมาได้เกิดประเด็นปัญหาประชากรใหม่ขึ้นมา การที่มีเด็กเกิดน้อยลงจนเหลือเพียงปีละไม่ถึง 8 แสนคน จะนับว่าน้อยเกินไปหรือเปล่า เด็กเกิดน้อยลงต่อไปประชากรของประเทศไทยจะลดจำนวนลงหรือเปล่า มีนักวิชาการบางคนพูดว่า เด็กเกิดน้อยลงจะทำให้โครงสร้างอายุประชากรไม่สมดุล คือจะทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน ขาดกำลังคนในวัยทำงานที่จะสร้างผลิตผลและเสียภาษีให้เพียงพอที่รัฐจะนำเป็นค่าใช้จ่ายในการให้สวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

บางคนถึงกับตั้งคำถามว่า เด็กเกิดน้อยลงๆอย่างนี้ พิระมิดประชากรจะถึงขั้นหัวกลับหรือเปล่า คำถามหลังสุดเรื่องพิระมิดหัวกลับนี้ ผมขอรีบตอบเสียตอนนี้เลยว่าเป็นไปได้ยากมาก คนไทยจะถึงขั้นไม่แต่งงานและไม่ยอมมีลูกกันเลยนั้น ผมยังมองไม่เห็นทางที่จะเป็นไปได้ในระยะเวลา 2-3 ร้อยปีนับจากนี้

ผู้หญิงไทยมีลูกเฉลี่ยน้อยกว่าสองคน ไม่เพียงพอที่จะทดแทนพ่อและแม่ ?

- “อัตราเจริญพันธุ์รวม” หรือสตรีคนหนึ่งมีบุตรเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับทดแทน (2.1 คน) จะทำให้ประชากรลดลงจริงหรือ?
- ปัจจุบัน เกิดปีละ 8 แสน ตายปีละ 4.5 แสน เพิ่มปีละ 3.5 แสน เท่ากับเพิ่มประมาณ 0.5%

Thai women are having fewer than an average of two children, which is not enough to replace the father and mother

There is a concern that when Thai women have an average number of children that is below the level to replace the father and mother such as this, over the long-term, the number of the Thai population will decline. In fact, the total fertility rate of Thai women declined below replacement of 2.1 starting in 1997. But the Thai population continues to increase. At present, Thai women have an average of 1.6 children, while there are 800,000 births per year and over 400,000 deaths per year. That means the population increases by over 300,000 each year, or a rate of 0.5% per year. The Thai population is not declining yet.

Twenty to 30 years in the future, the Thai population growth rate could become negative, and this could cause some decline in the population. By 2040, it is projected that the Thai population will decline to 64 million, which is not much lower than at present.

ผู้หญิงไทยมีลูกเฉลี่ยน้อยกว่าสองคน ไม่เพียงพอที่จะทดแทนพ่อแม่

มีความกังวลว่าเมื่อผู้หญิงไทยมีลูกเฉลี่ยต่ำกว่าระดับทดแทนพ่อแม่ เช่นนี้ ในระยะยาวจะทำให้จำนวนประชากรของประเทศไทยลดลง ที่จริงแล้ว อัตราเจริญพันธุ์รวมของผู้หญิงไทยได้ต่ำกว่าระดับทดแทน ที่ 2.1 มาตั้งแต่ปี 2540 แล้ว แต่ประชากรไทยก็ยังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบัน ผู้หญิงไทยมีลูกเฉลี่ยคนละ 1.6 คน ในขณะที่มีเด็กเกิดปีละ 8 แสนราย มีคนตายปีละ 4 แสนกว่าคน เท่ากับมีคนเพิ่มปีละ 3 แสนกว่าคน หรือเพิ่มประมาณ 0.5 % ต่อปี ประชากรไทยยังไม่ได้ลดจำนวนลง

ในอนาคตอีก 20-30 ปีข้างหน้า อัตราเพิ่มประชากรไทยอาจติดลบ ซึ่งจะทำให้จำนวนประชากรลดลงบ้าง ในปี 2583 คาดประมาณว่า ประชากรไทยจะลดลงเหลือ 64 ล้านคน ซึ่งก็ไม่น้อยกว่าจำนวน ณ ปัจจุบันมาก

จำนวนประชากรวัยแรงงานของประเทศไทย (ไม่รวมแรงงานข้ามชาติ) พ.ศ. 2553-2583

ประชากร (ล้านคน)	2553	2563	2573	2583
รวมทั้งหมด	63.8	66.0	66.2	63.9
อายุ 15-59 ปี	42.7	42.3	38.7	34.6
อายุ 60-64 ปี	2.6	4.0	4.9	4.5
อายุ 15-64 ปี	45.4	46.3	43.6	39.2

ถ้ามีประชากรและเกษ 2553 นับจำนวนแรงงานข้ามชาติได้ 2.1 ล้านคน

The declining number of births at present is causing concern that Thailand will have labor shortages in the future

For sure, the fewer number of births in the recent period will result in fewer numbers of the labor force, especially when comparing the number of the work force at present who were born during the Thai 'baby boom.'

At present, the working-age population of 15-59 year-olds is about 43 million. In more than ten years from now, when the 'baby boomers' start to enter the elderly ages, the working-age population will decline to 39 million by 2030 and 35 million 30 years from now.

Quantitatively, it would not be difficult to increase the number of the Thai labor force. All that is needed is to increase the working age to retain those over 60 years in the labor force. The population age 60-64 years is about 4-5 million. If the working age is extended an additional five years, the labor force who are age 15-64 years in the coming 20-30 years would total 40 million persons, a number which is not much less than the current labor force.

การที่มีเด็กเกิดน้อยลงในปัจจุบัน จึงเกรงกันว่าประเทศไทยจะขาดแคลนแรงงานในอนาคต

แน่นอนว่าการที่เด็กเกิดน้อยลงในระยะหลังๆนี้จะทำให้จำนวนแรงงานในอนาคตลดน้อยลง โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานในปัจจุบัน ที่เกิดในยุคเบบี้บูมของเมืองไทย

ปัจจุบัน ประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปีมีอยู่ประมาณ 43 ล้านคน ในอนาคตอีกสิบกว่าปีข้างหน้า เมื่อประชากรรุ่นเกิดล้านทยอยเข้าสู่ วัยสูงอายุแล้ว ประชากรวัยแรงงานก็จะลดจำนวนลง เหลือประมาณ 39 ล้านคนในปี 2573 และเหลือ 35 ล้านคนในอีก 30 ปีข้างหน้า

ในเชิงปริมาณ เราอาจเพิ่มจำนวนแรงงานของประเทศไทยได้ไม่ยาก เพียงขยายอายุแรงงานออกไป เก็บรักษาให้คนอายุเกิน 60 ปียังคงอยู่ใน กำลังแรงงาน ประชากรอายุ 60-64 ปีมีจำนวนถึง 4-5 ล้านคน ถ้าขยายอายุการทำงานออกไปอีก 5 ปี แรงงานอายุ 15-64 ปีในอีก 20-30 ปีข้างหน้าก็จะมีจำนวนประมาณ 40 ล้านคน ไม่น้อยกว่าจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมากนัก

- รักษาผู้สูงอายุให้อยู่ในกำลังแรงงานให้นานที่สุด
 - ✓ ขยายอายุเกษียณ
 - ✓ ปรับมโนทัศน์นิยามผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีต้นๆ ยังไม่แก่)
 - ✓ ลด “วัยาคติ” ในสังคมไทย
 - ✓ ส่งเสริมสุขภาพคนในวัยแรงงาน และ วัยสูงอายุ

ภาพ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ http://service.rso.go.th/rso/web/article/article_olderwork.html

To solve the problem of labor shortages in the future, the elderly population could be retained in the labor force as long as possible through various measures which should be initiated at present. We must increase the retirement age from 60 to at least 65 years. We must change the view in society about the definition of ‘elderly’ from, formerly, one who is 60 years or older to the view that age 60 is not old and still productive for society. We need to eradicate the “*agism*” or bias toward marginalizing the elderly to an insignificant part of society, and we must cherish the labor of the younger generations and the mid-career laborers to keep them in the labor force for a long time, even as they become elderly.

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในอนาคตอาจแก้ไขได้โดยการรักษา
ประชากรสูงอายุให้อยู่ในกำลังแรงงานให้นานที่สุด มาตรการหลายอย่าง
ที่น่าจะเริ่มกันตั้งแต่บัดนี้ เราต้องขยายอายุเกษียณจาก 60 ปีเป็นอย่างน้อย
65 ปี เราต้องปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ของคนในสังคมเรื่องนิยามผู้สูงอายุ
จากเดิม ผู้สูงอายุคือผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นว่าอายุ 60 ปียังไม่แก่ ยังทำงาน
มีผลผลิตให้กับสังคมได้ เราต้องขจัด "วยาคติ" หรือ อคติต่อวัยสูงอายุให้
เหลือน้อยที่สุดในสังคม และเราต้องใช้แรงงานวัยหนุ่มสาวและ
วัยกลางคนอย่างทะนุถนอมเพื่อแรงงานรุ่นใหม่จะคงอยู่ในกำลังแรงงาน
ได้ต่อไปอีกนานแม้จะสูงวัยแล้วก็ตาม

นำเข้าแรงงานบางประเภท

ภาพ: ประจักษ์เจียม ธีระชัยช่างต่างหัวขบวนทุเรียนที่ ไร่สวนทุเรียน 7 ไร่ที่ ตำบลสีม
แรงงานไทย <http://www.hfocus.org/content/2013/10/5169>

ภาพ: แรงงานจีนที่ปลูกทุเรียนอาเซียน
<http://krutampatr.blogspot.com/2013/10/blog-post.html>

I would like to return to the question about whether Thailand will have a labor shortage in the future. A related question is **“What kind of labor will be in short supply?”** We might have a shortage for some types of labor; even though, at present, we have 42-43 million persons in the labor force, we still have shortages for some types of labor such as the “3D” jobs: ‘dangerous’, ‘dirty’ and ‘difficult.’ We also might have some shortages of skilled laborers.

One way to address future Thai labor shortages of different types is to import just those types of workers to fill the gaps. The world is becoming more open, and there is increased international movement and flexibility of workers. If we can efficiently manage foreign labor we should be able to solve the problems of labor shortages that we worry about today.

ขอย้อนกลับมาถามคำถามเดิมว่าต่อไปประเทศไทยจะขาดแคลนแรงงานหรือไม่ ก็ต้องถามกลับว่า **"เราจะขาดแคลนแรงงานประเภทใด"** เราอาจขาดแคลนแรงงานบางประเภท ซึ่งแม้กระทั่งทุกวันนี้ที่เรามีจำนวนแรงงานมากถึง 42-43 ล้านคน เราก็ยังขาดแคลนแรงงานบางประเภท เช่นแรงงานประเภท สามดี dangerous งานอันตราย dirty งานสกปรก และ difficult งานยาก และยังอาจขาดแคลนแรงงานฝีมือบางประเภทอีกด้วย

วิธีการที่จะเป็นไปได้หากประเทศไทยในอนาคตขาดแรงงานบางประเภท คือการเพิ่มจำนวนด้วยการนำเข้าแรงงานเฉพาะประเภทที่ขาดแคลน โลกเราทุกวันนี้เปิดมากขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศคล่องตัวมากขึ้น ถ้าเรามีระบบบริหารจัดการแรงงานต่างชาติที่มีประสิทธิภาพก็น่าจะแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เราวิตกกังวลในตอนนี้ได้

ปรับวิธีการผลิต ด้วยการเพิ่มการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกล

ภาพ: การนำเทคโนโลยีหุ่นยนต์robot มาใช้ในงานด้านรีดของโลหะ
<http://machine-99.blogspot.com>

ภาพ: การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบชิ้นงานอุตสาหกรรมการผลิต
<http://machine-99.blogspot.com/>

If Thais have fewer births, Thailand will have fewer laborers in the future. It is certain that Thailand will have to adapt and change methods of production, using technology and machines to replace human labor more than at present.

หากคนไทยมีลูกกันน้อยลงจะทำให้ประเทศไทยมีแรงงานน้อยลง
ในอนาคต เชื่อแน่ว่าประเทศไทยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต
จะต้องนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลมาแทนการใช้แรงงานมากขึ้น

พัฒนาคุณภาพ (สุขภาพและการศึกษา) เด็กที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติ

ภาพ: OKNation, ทำไมคนไทยได้แข่งกีฬา : 3 ปีกับสนามของเด็กข้ามชาติ?

<http://www.oknation.net/blog/thanasuch/2013/01/20/entry-1>

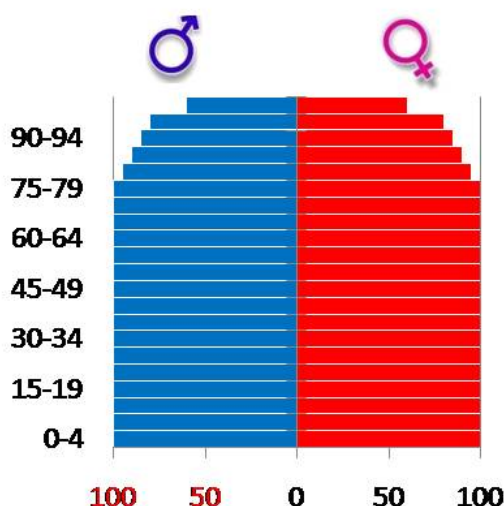
ภาพ: ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ "ฮูลูฟ แคร่ เจ็มเตอร์" ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1376296604

Currently, Thailand has about 2-3 million cross-border migrant workers and most of these are in the reproductive ages. Even though Thailand has many regulations which discourage these migrant workers from having children and keeping their children in Thailand indefinitely, still many thousands of these migrants give birth in Thailand each year. It is possible that these children will be with us for many years in the future and could be viewed as a quantitative addition to Thailand's human resources and a partial substitute for the declining births among Thais. Thus, we should give importance to developing the quality of these children of migrants both in terms of health care and education.

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีแรงงานข้ามชาติจำนวนมากถึง 2-3 ล้านคน แรงงานข้ามชาติเหล่านี้เกือบทั้งหมดอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ แม้จะมี กฎระเบียบของประเทศไทยหลายประการที่ไม่เอื้อให้แรงงานข้ามชาติมี ลูกและให้ลูกอยู่ถาวรในประเทศไทย แต่ก็มีเด็กเกิดจากแรงงานเหล่านี้ปี ละหลายพันคน อนาคตเด็กๆลูกของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้จะต้องอยู่กับ เราไปอีกนาน และอาจนับได้ว่าเป็นการเพิ่มปริมาณทรัพยากรมนุษย์ ให้กับประเทศไทย ชดเชยการมีลูกน้อยลงของคนไทยได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้น เราต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของเด็กๆลูกของแรงงานข้าม ชาติเหล่านี้ ทั้งในด้านการดูแลสุขภาพ และให้การศึกษา

โครงสร้างอายุประชากรในอุดมคติ

ประเทศไทยควรมีการเกิดไม่ต่ำกว่าปีละ 7.5 แสนคนไปเรื่อยๆ

What is the optimal number of Thai births per year?

A student once asked me in my class on the age structure of the population: “*What is the best population pyramid?*” I answered that the best pyramid or age structure of the population would not be the shape of a pyramid, but should be a cylinder. The population would have just enough people from the base all the way up to the top, in other words, the population would be the same at each age group.

I would like to say that the population structure of cylinder such as this is an ideal age structure of the population and can occur under the assumption that the number of births each year is the same over a long period of time, and that the number of births each year is the same as the number of deaths. This means that, in such a population, the births in each year will age together all the way through their life span at 90 or 100 years, without any premature deaths, such as death as infants, children, adolescents, working age, or early or middle elderly.

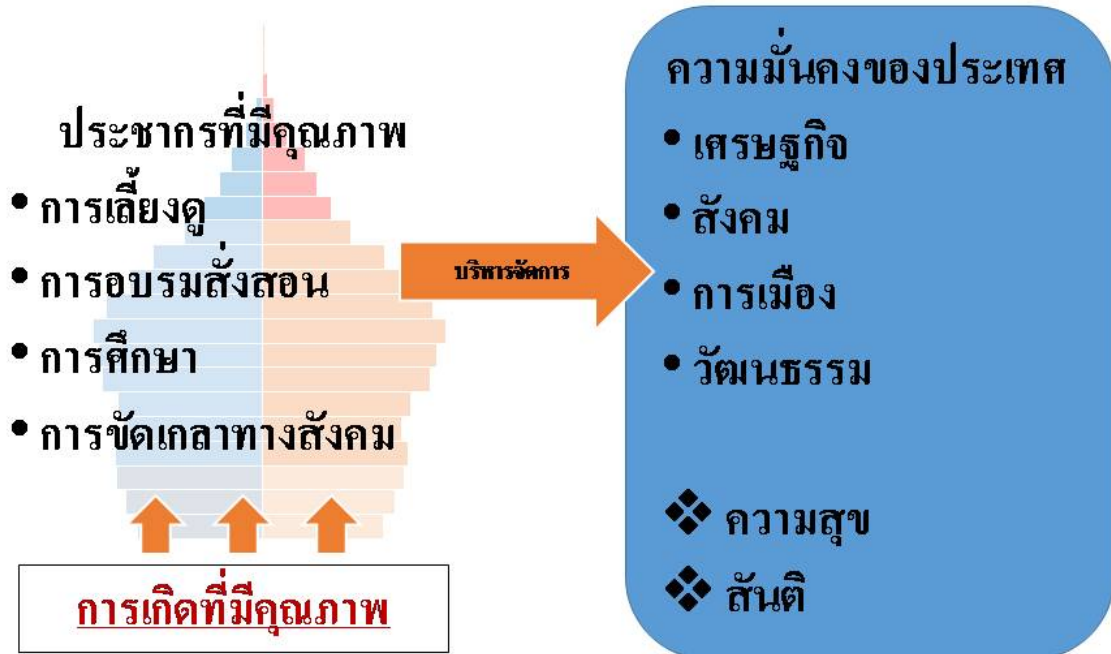
If Thailand is to have an age structure of the population or population pyramid that approximates the ideal shape, we should have a number of births of about 750,000 per year indefinitely, and these births should grow with health, absent of illness or disease, or fatal accident before reaching their life span. If this happens over a long period of time, the age structure of the population will take the shape of cylinder shape, in my ideal concept.

ประเทศไทยควรมีเด็กเกิดปีละเท่าไรจึงจะดี

มีนักศึกษาประชากรศาสตร์คนหนึ่งถามผมในชั่วโมงว่าด้วยโครงสร้างอายุประชากรว่า **"พีระมิดประชากรรูปร่างอย่างไรจึงจะดีที่สุด"** ผมได้ตอบไปว่า พีระมิดหรือโครงสร้างอายุประชากรที่ดีที่สุดน่าจะไม่ใช่รูปทรงพีระมิด หากแต่น่าจะเป็นรูปแท่ง ยอดมน ประชากรมีขนาดพอๆกันตั้งแต่ส่วนฐานเรื่อยไปจนถึงส่วนยอด หมายความว่า ประชากรทุกวัยมีขนาดพอๆกัน

ผมอยากจะบอกว่าโครงสร้างประชากรรูปแท่งยอดมนเช่นนี้เป็นโครงสร้างอายุประชากรในอุดมคติ เกิดขึ้นได้ภายใต้ข้อสมมุติว่าการเกิดแต่ละปีมีจำนวนพอๆกันเป็นระยะเวลานาน และจำนวนเกิดแต่ละปีนั้นพอๆกับจำนวนคนตาย หมายความว่า ในประชากรนี้ คนเกิดใหม่พร้อมๆกันในแต่ละปีจะมีชีวิตอยู่ไปด้วยกันจนกระทั่งสิ้นอายุขัย เช่นเมื่อมีอายุถึง 90 หรือ 100 ปี ไม่มีการตายก่อนวัยอันสมควร เช่นตายตั้งแต่ยังเป็นทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยแรงงาน หรือแม้กระทั่งตายเมื่อเป็นผู้สูงอายุวัยต้นหรือวัยกลาง

อย่างประเทศไทย ถ้าจะให้ให้มีโครงสร้างอายุหรือพีระมิดประชากรเข้าใกล้รูปทรงในอุดมคติ เราก็ควรมีเด็กเกิดแต่ละปีเป็นจำนวนพอๆกัน เช่นประมาณ 7 แสน 5 หมื่นคนต่อไปเรื่อยๆ และเด็กที่เกิดพร้อมกันแต่ละปีเหล่านี้ก็ควรมีสภาพดี ไม่เจ็บป่วย เป็นโรค หรือเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนสิ้นอายุขัย ถ้าเป็นอย่างนี้นานๆไป โครงสร้างอายุของประชากรไทยก็จะเข้าใกล้รูปแท่งเหลี่ยมยอดมนในอุดมคติของผม

The question presented to me was “What kind of births creates security for Thailand?”

National security is a very broad topic and encompasses various dimensions of security such as economic, social, political, administrative, and cultural. For a country to develop, progress and be secure depends on many factors, with a principle factor being management of human resources of the country. Human resources and a quality population are an important source of capital for building the security of a nation.

A quality population begins with quality births. With a quality birth, nurturing, education, training, and quality of socialization, combined with good governance in public health, social welfare, employment opportunities, safety of life and property, and equality, that country will certainly be secure.

โจทย์ที่ตั้งไว้ให้ผมคิดหาคำตอบคือ "เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง"

ความมั่นคงของประเทศมีความหมายกว้างขวางมาก น่าจะครอบคลุมความมั่นคงในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม ประเทศหนึ่งจะพัฒนาก้าวหน้าและมั่นคงได้ ย่อมขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อย่างน้อยก็มีปัจจัยหลักคือการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้น ทรัพยากรมนุษย์หรือประชากรที่มีคุณภาพน่าจะเป็นต้นทุนสำคัญสำหรับการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ

ประชากรที่มีคุณภาพต้องเริ่มตั้งแต่การเกิดที่มีคุณภาพ เมื่อการเกิดมีคุณภาพแล้วต่อด้วยการเลี้ยงดู การให้การศึกษาฝึกอบรม และการขัดเกลาทางสังคมที่มีคุณภาพ ประกอบกับการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในด้านการสาธารณสุข สวัสดิการสังคม การมีงานทำ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ประเทศนั้นย่อมมีความมั่นคงอย่างแน่นอน

- ต้องทำให้การเกิดทุกรายเกิดจากครรภ์ที่วางแผนและตั้งใจ
- ต้องส่งเสริมคุณค่าของการเกิดทุกราย
- เพื่อผลิตสมาชิกใหม่ที่มีคุณภาพและคุณค่าให้กับสังคมไทย

NTN: www.chame.in.th; www.globalfashionreport.com

In the past century, Thailand's population policy has evolved with the development of the country

Thailand's population policy began with the import of labor and reduction of mortality a century ago. There were pro-natalist policies after that, followed by policies to reduce the birth rate to slow the increase of the population starting 50 years ago up to the present. The population plan of the 12th National Economic and Social Development Plan for the period of 2017-2021 clearly specifies the need to develop the quality of births and each age group of the population, with sustained welfare for the elderly population. It is clear that the Thai population policy has evolved from one that focused on quantity to one that focuses on quality of the population, especially the change from reducing the birth rate to promoting the quality of births.

At present, we currently have the 2nd National Policy and Strategy for Improving Reproductive Health (2017-21) which promotes quality births which, according to this plan, refer to wanted births to parents who are prepared and have planned to care for the birth, and are of an appropriate age to have a child.

ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา นโยบายประชากรของประเทศไทยได้ เปลี่ยนไปตามทิศทางการพัฒนาประเทศ

นโยบายประชากรของประเทศไทยเริ่มจากการนำเข้าแรงงานและลดอัตราตายเมื่อร้อยปีก่อน แล้วก็มีนโยบายส่งเสริมการเกิดในเวลาต่อมา เปลี่ยนมาเป็นการลดอัตราเกิดเพื่อชะลออัตราเพิ่มประชากรเมื่อ 50 ปีก่อน มาถึงปัจจุบันนี้ สภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีแผนประชากรที่กำหนดไว้ชัดเจนในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพของการเกิด พัฒนาคุณภาพประชากรทุกกลุ่มวัย และให้มีสวัสดิการที่ยั่งยืนสำหรับสังคมสูงวัย จึงเป็นที่ชัดเจนแล้วว่านโยบายประชากรของประเทศไทยได้เปลี่ยนจากการเน้นที่ปริมาณมาเน้นที่คุณภาพของประชากร โดยเฉพาะการเปลี่ยนจากการลดอัตราเกิดมาเน้นที่การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ

ขณะนี้เรากำลังจะมีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2557-2562) ว่าด้วยการเกิดที่มีคุณภาพ ซึ่งการเกิดที่มีคุณภาพตามนโยบายและยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้ หมายถึงการเกิดจากแม่ที่ตั้งใจ มีความพร้อม มีการวางแผน และอยู่ในวัยอันสมควร

- เราจะต้องส่งเสริมคุณค่าของการเกิด
- การมีลูกคือการผลิตทรัพยากรมนุษย์อันมีค่าให้กับประเทศชาติ
- ทำให้การเกิดทุกรายมีคุณภาพ

การเกิดที่มีคุณภาพ คือ
การเกิดจากแม่ที่ตั้งใจ พร้อม
และวางแผน

ภาพ: เพศนิกรคู่แม่บ้านแม่ <http://lifestyle.thansett.com/health/tipsเพศนิกรคู่แม่บ้านแม่>

The quality and value of births is more important than the number

Emphasizing the quality of births does not mean we are not interested at all in the number of births. We have to promote the value of births through campaigns to encourage society to be mindful that having a child means producing a valuable human resource for the nation. Having a child benefits the nation. Whoever is ready should support child-bearing. Whoever wants to have a child but is experiencing infertility should be helped by the government to achieve their fertility goals. Overall, when considering the quantity and quality of births, quality comes before quantity.

I believe that we can achieve this. At present, Thailand does not have that many births; only about 800,000 per year. We have a target of having each birth be a quality birth. For me, quality births are births to women who want the birth, are prepared, and have planned. Looking ahead, we must encourage society to see the value of every birth in Thailand.

We must begin with good quality of birth followed by good quality of education and socialization to ensure that new members of society develop well. This process is the foundation that leads to good quality of life for population as it ages.

คุณภาพและคุณค่าของการเกิดเป็นเรื่องสำคัญกว่าปริมาณ

ในขณะที่เราเน้นคุณภาพของการเกิด มิได้หมายความว่าเราจะไม่สนใจเรื่องปริมาณของการเกิดเสียเลย เราจะต้องส่งเสริมคุณค่าของการเกิด รมรงค์ให้สังคมตระหนักว่าการมีลูกคือการผลิตทรัพยากรมนุษย์ อันมีค่าให้กับประเทศชาติ การมีลูกถือเป็นการช่วยชาติ ใครพร้อมต้องสนับสนุนให้มีลูก ใครอยากมีลูก แต่มีได้ยาก รัฐต้องสนับสนุนช่วยเหลือที่ดีที่สุดถ้าเราได้ทั้งปริมาณและคุณภาพของการเกิด แต่ ณ วันนี้ ขอให้คุณภาพมาก่อนปริมาณ

ผมเชื่อมั่นว่าเราทำได้ ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีการเกิดไม่มากนัก เพียงประมาณ ปีละไม่ถึง 8 แสนรายเท่านั้น เรามีเป้าหมายที่จะทำให้การเกิดทุกรายมีคุณภาพ สำหรับผม การเกิดที่มีคุณภาพคือการเกิดจากแม่ที่ตั้งใจ พร้อม และวางแผน ต่อไปนี้ เราจะต้องทำให้สังคมเห็นคุณค่าของการเกิดทุกรายในประเทศไทย

เราต้องเริ่มต้นด้วยการเกิดที่มีคุณภาพ แล้วตามด้วยการศึกษาและการขัดเกลาทางสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อให้สมาชิกใหม่เหล่านี้พัฒนาไปอย่างมีคุณภาพ กระบวนการนี้จะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรสืบไป

คุณภาพและคุณค่าของการเกิดทุกรายคือความมั่นคงของประเทศครับ.....

Mahidol University
Wisdom of the Land

Institute for Population and Social Research

**“คุณภาพและคุณค่าของการเกิดทุกราย
คือ ความมั่นคงของประเทศ”**

ภาพ: สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี, www.trueplookpanya.com

Quality and value of every birth are the foundation of nation's security.

ความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ใช้ในการบรรยายครั้งนี้ เป็นผลของโครงการศึกษาการเปลี่ยนแปลงประชากรและครอบครัว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และโครงการการเฝ้าระวังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดูแลระยะยาว เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุไทย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

ขอขอบคุณทั้งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติและโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ที่ให้การสนับสนุนสถาบันฯ อย่างต่อเนื่อง

ขอบคุณรองศาสตราจารย์สุริย์พร พันพื้ง และรองศาสตราจารย์ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ ที่ให้ข้อมูลและคำแนะนำ เพื่อเตรียมบทบรรยายครั้งนี้

ขอบคุณอาจารย์จติศ ฤทธิรงค์ ที่ช่วยเตรียมภาพประกอบคำอธิบายที่ใช้ในการนำเสนอ และจัดเตรียมต้นฉบับเพื่อพิมพ์เป็นเอกสารฉบับนี้

ปราโมทย์ ประสาทกุล

Knowledge, ideas and information presented in this lecture were resulted from the Population and Family Change - PFC supported by the National Research Council of Thailand (NRCT) and the Demographic, Socioeconomic, Cultural, Surveillance and Long Term Care for the Well-Being of Thai Elderly supported by the National Research Universities (NRU).

Thank the National Research Council and National Research Universities for their continuous support to IPSR.

Thank Associate Professor Sureeporn Punpuing and Associate Professor Patama Vapattanawong for their information and suggestion during my preparation of this lecture.

Thank Lecturer Jongjit Rittirong for her assistance in preparing the powerpoints and draft of this pamphlet.

Pramote Prasartkul

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ปราโมทย์ ประสาทกุล

เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง / ปราโมทย์ ประสาทกุล. - - พิมพ์ครั้งที่ 1. - -

นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557

(เอกสารทางวิชาการ / สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ;

หมายเลข 435)

1. ประชากร. 2. การเกิด. 3. การวางแผนครอบครัว. 4. ประชากร – การเปลี่ยนแปลง.

HB851 ป451ก 2557

Cataloging in Publication Data

Pramote Prasartkul

How can births ensure Thailand's security? / Pramote Prasartkul - - 1st Edition. - -

Nakhornpathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University, 2014

(Academic publication/ Institution for Population and Social Research, Mahidol

University; IPSR Publication No. 435)

1. Population. 2. Birth. 3. Family Planning. 4. Population - Change.

HB851 ป451ก 2557

การอ้างอิงเอกสาร

ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2557). เกิดอย่างไร ประเทศไทยจึงจะมั่นคง [แผ่นพับ].

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

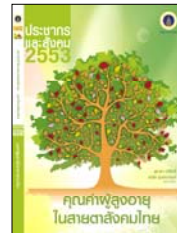
How to cite this document

Pramote Prasartkul. (2014). How can births ensure Thailand's security? [Pamphlet]. Bangkok :

Institute for population and social research, Mahidol University.

ประชากรและสังคม 2548
ประชากรของประเทศไทย
ณ พ.ศ. 2548 (Population of
Thailand on 2005)

ประชากรและสังคม 2553
คุณค่าผู้สูงอายุในสายตา
สังคมไทย (Value of the
Elderly from the Eyes of
Thai Society)

ประชากรและสังคม 2549
ภาวะการตาย : ภาพสะท้อน
ความมั่นคงทางประชากร
(Mortality: Reflection of
Population Security)

ประชากรและสังคม 2554
จุดเปลี่ยนประชากร: จุด
เปลี่ยนสังคมไทย
(Thailand's Population in
Transtion: A Turning
Point for Thai Society)

ประชากรและสังคม 2550
นคราภิวัฒน์ และวิถีชีวิต
เมือง (Urbanization and
Urbanism)

ประชากรและสังคม 2555
ประชากรชายขอบและ
ความเป็นธรรมในสังคม
(Mariginalised Population
and Social Justice in Thai
Society)

ประชากรและสังคม 2551
มิติ "เพศ" ในประชากรและ
สังคม (Sexuality in Popula-
tion and Social Studies)

ประชากรและสังคม 2556
ประชากรและสังคมใน
อาเซียน: ความท้าทายและ
โอกาส (Population and
Society in ASEAN: Chal-
lenges and Opportunities)

ประชากรและสังคม 2552
ครอบครัวไทยในสถานการณ์
เปลี่ยนผ่านทางสังคมและ
ประชากร (Thai Family in the
Social and Demographic
Transition)

ประชากรและสังคม 2557
การเกิดกับความมั่นคงใน
ประชากรและสังคม
(Births and Security in
Population and Society)

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

999 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

โทร. 0 2441 0201-4 แฟกซ์ 0 2441 9333

<http://www.ipsr.mahidol.ac.th>

Institute for Population and Social Research

Mahidol University

999 Salaya, Phutthamonthon,

Nakhornpathom 73170, Thailand

Tel. (66) 0 2441 0201-4 Fax. (66) 0 2441 9333

<http://www.ipsr.mahidol.ac.th>